АНОТАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ"

Дисципліна за вибором студента

Предмет навчальної дисципліни

Система фінансово-кредитних відносин між суб'єктами управління державним боргом та борговий механізм як складова управління фінансово-кредитною системою держави.

Мета навчальної дисципліни

опанування теоретичних основ сутності державного боргу та практичного досвіду управління державним боргом в Україні й світі.

Основні завдання

– вивчення сутності, видів та специфічних особливостей державного боргу;
– з'ясування особливостей державного боргу як інструмента макроекономічної політики;
– розгляд суті, принципів та структурних складників системи управління державним боргом;
– вивчення організації державних запозичень на внутрішньому ринку України;
– з'ясування особливостей здійснення зовнішніх державних запозичень;
– опанування методологією обслуговування, погашення та регулювання внутрішнього і зовнішнього державного боргу України;
– вивчення ризиків державного боргу, з'ясування сутності та індикаторів боргової безпеки та механізмів і методів врегулювання боргової кризи.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Навчальна дисципліна "Управління державним боргом" пов'язана з такими дисциплінами, як "Бюджетна система"; "Податкова система", "Казначейська система", "Бюджетний менеджмент", "Банківські операції", "Місцеві фінанси", "Фінансовий аналіз", "Державний фінансовий контроль", "Іпотечний ринок", "Центральний банк і грошово-кредитна політика", "Ринок фінансових послуг" та іншими.

Вимоги до знань і умінь

а) знати: теоретико-методологічні засади *управління державним боргом* як системи фінансово-кредитних відносин між суб'єктами управління державним боргом, *зокрема*:

- сутність і види державного боргу;
- інформаційне забезпечення аналізу та оцінки державного боргу;
- сутність і структуру системи управління державним боргом;
- організаційні аспекти процесу запозичення коштів на внутрішньому і зовнішньому фінансових ринках;
- ризики і наслідки державного боргу;
- сутність та індикатори боргової безпеки;
- механізми та методи врегулювання боргової кризи.

б) уміти: користуватись інструментами боргового механізму як складової управління фінансово-кредитною системою держави, *зокрема*:

- здійснювати аналіз боргового навантаження країни;
- аналізувати взаємозв'язок платіжного балансу і державного боргу;
- здійснювати оцінку боргової безпеки країни;
- оцінювати ризики та прогнозувати наслідки державного боргу.

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Державний борг та його роль у фінансовій системі країни
Тема 2. Державний борг як елемент макроекономічного аналізу
Тема 3. Система управління державним боргом

Тема 4. Боргова політика
Тема 5. Організація та управління державними запозиченнями на внутрішньому ринку
Тема 6. Управління зовнішніми державними запозиченнями
Тема 7. Обслуговування, погашення та регулювання державного боргу
Тема 8. Управління ризиками державного боргу та боргова безпека

Кафедра: Державних та місцевих фінансів
Мова викладання: українська
Форма організації навчального процесу: лекції, семінарські заняття
Форма підсумкового контролю: залік
Викладачі, які забезпечують навчальний процес: доцент, к.е.н. Бугіль С.Я.

Рекомендована література

1. Алексеєв І.В., Ярошевич Н.Б., Чушак-Голобородько А.М. Бюджетна система: Навчальний посібник. – К.: Хай–Тек Прес, 2007. – 376 с.
2. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2002. – 368 с.
3. Бугіль С.Я. Міжнародні тенденції модернізації боргової політики / Фінансово-кредитний механізм соціально-економічного розвитку країни [Текст] : [Монографія] / За заг. ред. д.е.н., професора Коровіної З.П., к.е.н., доц. Храпкіної В.В.; Макіївський економ.-гуманіт. ін.-т. – Донецьк: Видавець Дмитренко Л.Р., 2013. – С. 17-22.
4. Василик О.Д., Павлюк К.В. Бюджетна система України: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.
5. Державний борг України: економічна суть та сучасний стан [Електронний ресурс] / А.В. Джаман //. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/7_NITSB_2012/Economics/15_102687.doc.htm
6. Дудченко В.Ю. Сутність та основні засади програми регулювання державного боргу // Розвиток фінансово-кредитної системи України: здобутки, проблеми, перспективи : тези доп. 3 Всеукраїнської наук.-практ. конф. аспірантів та молодих вчених, 25-26 жовтня 2007 р. / відп. за вип. Б.І. Пшик. – Львів : Вид-во ЛІБС УБС НБУ, 2007. – С. 36-38.
7. ЄрмошенкоМ.М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. / Єрмошенко М.М. – К.: КНТЕУ, 2001. – 309 с.
8. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – 3-тє вид., випр. та доп. – К.: Т-во «Знання», 2000. – 587 с.
9. Казначейська система: Навч. посіб. / П.Ю. Буряк, У.З. Ватаманюк-Зелінська, С.Я. Бугіль, М.В. Кирилів , Н.В. Шевчук, Ю.О. Голинський // – Львів : РВВ НЛТУ, 2014. – 250 с.
10. Карапетян О. Вплив державного боргу на макроекономічний розвиток: концептуальні підходи. / О. Карапетян // Світ фінансів. – 2011. – №3 – С. 16-17.
11. Лановий В. Державний борг, зовнішні фактори та макроекономічна політика / В. Лановий // Фінансовий ринок. – 2011. – № 11 (97). – С. 3-4.
12. Маастріхтський договір про створення ЄС (7 лютого 1992 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://evrounion.narod.ru/html/madeES_4.htm.
13. Макар О. П. Вдосконалення системи управління державним боргом як передумови економічного зростання / О. П. Макар // Вісник Національного лісотехнічного університету України : збірник науково-технічних праць. – Львів, 2012. – Вип. 22.1.– С. 284-290.
14. Мікроекономіка: Підручник / за заг.ред. проф. П.Ю. Буряка та О.Г. Гупала (Авторський колектив: Буряк П.Ю., Гупало О.Г., Дудяк Р.П., Дулюк В.Г., Липчук Н.В., Бугіль С.Я., Пікулик О.І., Стасюк І.В., Балагурак У.Д., Ковтун Л.П.) . − К.: "Хай-Тек Прес", 2012. − 560 с.
15. Мних А.М. Механізм оцінки боргового тягаря в Україні як спосіб підвищення ефективності державних запозичень / А.М. Мних // Економіка. Фінанси. Право : наук. журнал. – 2010. – № 1. – С. 14-17.

16. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / Ярошенко Ф.О., Єфименко Т.І., Буряк П.Ю., Бугіль С.Я. [та ін.]; за ред. Ярошенка Ф.О. – К. : Зовнішня торгівля ; УДУФМТ, 2010. – 592.
17. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник. – 5-те вид., К.: КНЕУ, 2008. – 240 с.
18. Пасько О.В. Економічні та політичні аспекти регулювання державного боргу: Україна і світ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_biol/Vsnau/2010_2/6Pasko.pdf.
19. Печенюк Н.М. Економічна безпека України в контексті управління зовнішнім боргом держави / Н. М. Печенюк // Актуальні проблеми економіки. [Електронний ресурс] – Режим доступу: 2011. – № 8 (122). – С. 132-141.
20. Прогноз рейтингового агентства Fitch щодо стану української економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www. fitchratings.com/gws/en/esp/issr/80442268.
21. Рожко О. Державний борг у забезпеченні економічного зростання / О. Рожко // Фінанси України : журнал. – 2003. – № 1. – С. 82-87.
22. Руда О.Л. Державний борг України на сучасному етапі розвитку / О.Л. Руда // Економіка та держава. – 2015. – № 3. – С.64-67.
23. Саєнко О. Методичні підходи до оцінки рівня забезпечення національної економічної безпеки / Збірник тез доповідей II Науково-практичного семінару з міжнародною участю (16-18 грудня 2008 року). / Саєнко О. – Тернопіль, 2008. – С. 200-201.
24. Ходачук О. Державний борг: продовжується шалене накопичення проблем / О. Ходачук // Україна BUSINESS. – 1999. – № 26. – С. 8-9.
25. Царук О.В. Статистичний аналіз державного боргу України та оцінка його впливу на економіку / О.В. Царук // Банківська справа. – 2007. – № 6. – С. 52-59.
26. Царук О.В. Оцінка боргового фінансування дефіциту державного бюджету України // Фінанси України. / Царук О.В. – 2010. – № 4. – С. 98-101.
27. Чала Н.Д. Бюджетна система : навч. посіб. / Н.Д. Чала, Л.В. Лазоренко. К. : Знання, 2010. – 223 с.
28. Шикіна Н.А. Державний борг та його подолання через економічне зростання / Н. А. Шикіна // Бюджетно-податкова політика в Україні (проблеми та перспективи розвитку). – Ірпінь. – 2002. – С. 327-328.
29. Шпачук В. Напрями вдосконалення політики управління зовнішнім державним боргом України / В. Шпачук // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2003. – № 3. – С. 291-297.
30. Ярмощук Т. Покращення життя у кредит. Державний борг України продовжує зростати / Т. Ярмощук // Радіо Свобода [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.radiosvoboda.org